

המשרד לשירותי דת לשכה משפטית

ט"ז שבט תשע"ז
12 פברואר 2017

לכבוד
חה"כ דוד אזולאי, השר לשירותי דת
כאן

שלום רב,

הנדון: הרב אברהם שלוש שליט"א - חוות דעת משפטית

ביום ז' חשון תשע"ז, 8.11.16 קיימה "ועדת השימוע לרבנים שאינם מתגוררים במקום כהונתם" (להלן: "הוועדה") שימוע לרב אברהם שלוש שליט"א, רב העיר כפר סבא (להלן: "הרב"). את כב' הרב ייצג בשימוע בא כוחו עו"ד אליהו בן טובים. מטרת השימוע: מתן זכות טיעון לכב' הרב, אשר נמצא לכאורה כי אינו מתגורר בכפר סבא וזאת בניגוד לדין, בטרם קבלת החלטה בעניינו. יובהר כי, תפקיד הוועדה היה לבחון את הטענות והממצאים שהעביר כבוד הרב, באמצעות בא כוחו, עו"ד בן טובים, במסגרת הליך השימוע (בכתב ובעל פה) ולגבש המלצה לשר בשאלה: האם כב' הרב שלוש הצליח לעמוד בנטל ההוכחה לסתור את הטענה כי אינו מתגורר במקום כהונתו? יוטעם כבר עתה כי, מסקנת חברי הוועדה, שנכחו בהליך השימוע, הינה כי כב' הרב שלוש לא הצליח לסתור את הממצאים שעלו בשימוע כי אינו מתגורר במקום כהונתו. נהפוך הוא, בחינת הממצאים מעלה כי הרב אינו מתגורר כלל בכפר סבא.

התשתית הנורמטיבית

1. חוק מגורי רבנים במקום כהונתם, התשס"ג-2003 (להלן: "החוק") מסדיר את נושא מגוריו של הרב במקום כהונתו כדלקמן:
סעיף 2(א) לחוק קובע כי "מקום מגוריו הקבוע של רב יהיה במקום כהונתו; לעניין סעיף זה יראו כמקום מגורים קבוע במקום כהונה, גם מקום מגורים הנמצא מחוץ למקום הכהונה ובלבד שהוא במרחק שאינו עולה על 2 קילומטרים ממקום הכהונה של הרב".
סעיף קטן (ב) קובע כי "רב שמקום מגוריו הקבוע לא היה, ערב מינויו או בחירתו לרב, במקום כהונתו כנדרש בסעיף זה, והוא לא עבר להתגורר במקום כהונתו בתוך שנה מיום מינויו, בטל מינויו בתום אותה שנה".
סעיף קטן (ג) קובע כי "רב שמינויו עלול להתבטל..... יוכיח לשר..... כי מקום מגוריו הקבוע הוא במקום כהונתו; לא הוכיח כאמור - בטל מינויו בתום אותה שנה".
סעיף 4(א) לחוק קובע הוראת מעבר:
"רב שמקום מגוריו הקבוע לא היה, ערב פרסומו של חוק זה, במקום כהונתו כנדרש בסעיף 2, יעבור להתגורר במקום כהונתו עד תום שנה מיום פרסומו של חוק זה; לא עבר להתגורר במקום כהונתו כאמור - בטל מינויו".

המשרד לשירותי דת לשכה משפטית

2. בחוק ישנה הגדרה ברורה למונח "מקום מגורים קבוע": "מקום מגורים קבוע" - המקום שבו מתגורר רב עם משפחתו ברוב ימות השנה". כלומר: יש צורך בקיומם של שני תנאים מצטברים, לצורך הכרה ב"מקום מגורים קבוע" על פי חוק זה: 1) מגורים עם המשפחה 2) מגורים ברוב ימות השנה.
- הרציונל לדרישה זו מופיע בדברי ההסבר בהצעת החוק¹: "מן הראוי כי רב יגור במקום כהונתו, שכן מילוי חובתו לקהילתו ולמשרתו כרוך במגע יום-יומי עם קהילתו. עד היום לא נהגו כך רבנים רבים, ולמרות ניסיונותיה של הרבנות הראשית לישראל להסדיר את העניין, עדיין יש רבנים אשר אינם מתגוררים במקום כהונתם. לפיכך מוצע לקבוע חובה זו בחוק. לפי ההצעה רב שלא יעבור לגור במקום כהונתו במשך שנה מיום מינויו או מיום כניסת החוק לתוקף, לפי המאוחר, יפקע מינויו. כן מוצע, שרב שמינויו עומד לפקוע, יוכל עד תום השנה להוכיח למנהל הכללי של הרבנות הראשית לישראל כי הוא גר במקום כהונתו" (הדגש אינו במקור).
3. תקנה 12 לתקנות בחירות רבני עיר, התשל"ה-1974 קובעת כדלקמן: "(א) רב עיר....כהונתו תיפסק -
- (1)
 - (2)
 - (3)
 - (4)
 - (5)
 - (6)
- (7) אם מקום מגוריו הקבוע אינו עוד בתחום הרשות המקומית שבה הוא מכהן כרב עיר.
(ב) נודע לשר לענייני דתות כי רב עיר שנתקיימה בו אחת העילות שבתקנה משנה (א), ממשיך בפועל לכהן, יורה על הפסקת כהונתו לאלתר; תוקף הפסקת הכהונה יהיה מיום שנוצרה העילה".
4. מהאמור לעיל עולה, כי אם נמצא שרב אינו מתגורר במקום כהונתו, נטל ההוכחה להראות היפוכו של דבר, כלומר שרב העיר מתגורר במקום כהונתו, מוטל על רב העיר. בהתאם להוראות הדין, אם לא יוכיח רב העיר לשר או למי שהסמיכו לשם כך כי הוא מתגורר במקום כהונתו, המינוי בטל מעצמו (void) ולשר אין שיקול דעת בעניין.
5. ודוק, אם נמצא חשד שרב עיר אינו מתגורר במקום כהונתו, צריכה להיות קביעה פוזיטיבית של השר או של מי שהסמיכו לכך, הקובעת את ההיפך- שרב העיר מתגורר במקום כהונתו.
6. קביעה זו של השר צריכה לעמוד במבחן הסבירות, להיות נסמכת על תשתית עובדתית מוצקה ולהיות מנומקת כראוי, ככל החלטה מנהלית אחרת.

¹ י"פ התשס"ב, עמ' 222.

המשרד לשירותי דת לשכה משפטית

7. למעשה, בהעדר קביעה פוזיטיבית מאת השר בדבר מגורי הרב במקום כהונתו, הרי שעל פי הדין התבטלה כהונתו של הרב זה מכבר. יחד עם זאת ולפנים משורת הדין, ניתנה לרב שלוש שליט"א הזדמנות נוספת להשמיע טענותיו ולהביא ראיות לסתור את הממצאים המוכיחים לכאורה את העובדה כי הרב אינו מתגורר במקום כהונתו, לפחות בשנים האחרונות.

התשתית העובדתית:

8. מגורים שלא במקום הכהונה- על פי המידע המצוי בידי המשרד כב' הרב שלוש אינו מתגורר במקום כהונתו וזאת בניגוד לדין. טענה זו מתבססת על ממצאים שונים כמפורט לקמן:

8.1. חקירות - במהלך החודשים מאי 2015 ודצמבר 2015 התקיימו שתי חקירות סמויות בעניין מקום מגוריו של כב' הרב שלוש בידי חברת חקירות. יודגש כי, פרקליט המדינה אישר את ביצוען.

החקירות התבצעו באותם חודשים בימים שונים ובשעות שונות - הן בשעות הבוקר המוקדמות והן בשעות הערב. ממצאי החקירות העלו לדעת החוקרים, מעבר לכל ספק, כי כב' הרב שלוש מתגורר דרך קבע ברח' רש"י 78 (קומה ג', דירה 6) בירושלים ולא בכתובת מגוריו המדווחת בכפר סבא- רח' ויצמן 163.

• דוחות החקירה מיום 6.7.2015 ו- 16.12.2015 מצ"ב ומסומנים א' וב'.

8.2. חשבונות חשמל, מים- מעיון בחשבונות החשמל והמים בשנים 2012-2016 של הדירה ברח' ויצמן 163 בכפר סבא עולה כי התשלום בגין צריכה הינו כמעט אפסי, אם בכלל, מה שמעיד לכאורה כי הדירה ריקה ולא מתגוררים בה.

• חשבונות חשמל ומים מצ"ב ומסומנים ג' וד'.

8.3. חשבונות טלפון- עיון בחשבונות הטלפון בשנים 2012-2016 של הדירה ברח' ויצמן 163 מראה כי דמי השימוש המשתנים עומדים מדי חודש בחודשו על 0. כלומר: מזה שנים רבות שלא נעשה שימוש בטלפון בדירה. יובהר כי, המועצה הדתית משלמת את דמי השימוש הקבועים לבזק, למרות שלא נעשה שימוש בקו הטלפון בדירה מזה שנים רבות.

• חשבונות טלפון מצ"ב ומסומנים ה'.

8.4. ממצאי דו"ח ביקורת 2013- ממצאי דו"ח הביקורת שפורסם ב- 2013 מצביעים על כך שכבר במועד עריכת דו"ח זה התגורר כב' הרב שלוש בירושלים ולא בכפר סבא וזאת בניגוד לדין.

יש לציין כי דו"ח הביקורת נעשה במסגרת תכנית העבודה של אגף פיקוח ובקרה לשנת 2013, אשר עורך ביקורות תקופתיות על כל המועצות הדתיות לבחינת יישום ההנחיות הרגולטוריות החלות על המועצה, כמו גם בחינת התנהלותן הכספית. הביקורת התבצעה על ידי רואה חשבון חיצוני.

• הממצא הרלבנטי מתוך דו"ח ביקורת מיום 6.10.2013 מצ"ב ומסומן ו'.

המשרד לשירותי דת לשכה משפטית

9. לעניין זה יובהר כי, סוגיית מקום מגוריו של כב' הרב שלוש התעוררה בעבר במספר הזדמנויות שונות. כפי שיפורט להלן:

9.1. בעקבות פנייה בשנת 2000 של יועץ שר הדתות לשעבר, מר חיים ויצמן, לכב' הרב שלוש להעביר את מקום מגוריו לכפר סבא עד כ"א בטבת תשס"א, השיב כב' הרב כי, הוא שוחרר מחובה זו ע"י מועצת הרה"ר וכי הוא מתגורר גם בכפר סבא.

• **העתק מכתבו של כב' הרב שלוש מיום ט"ו בכסלו תשס"א מצ"ב ומסומן ז'.**

9.2. ביום כ"א שבט התשס"ב (3.1.02) נערך לרב שימוע, בו ייצג עו"ד בן טובים את הרב בעניין מקום מגוריו. כבר אז נטען כי הרב אינו מתגורר דרך קבע בכפר סבא וכי ישנן בעיות בתחום הכשרות בעיר. כב' הרב עצמו ציין שהוא נמצא בכפר סבא באופן חלקי.

• **העתק פרוטוקול השימוע מצ"ב ומסומן ח'.**

9.3. בעקבות הליך השימוע הגיש הרב עתירה לביהמ"ש העליון (בג"ץ 1656/01 הרב שלוש נ' השר לענייני דתות). בסופו של יום העתירה נמחקה ללא צו להוצאות, לאחר שהנהלת המשרד הסכימה, לפני משורת הדין, להחשיב את מקום מגוריו הרב בכפר סבא (חרף הבעייתיות הכרוכה בכך), וזאת "לאור הנסיבות המיוחדות של המקרה (מחלת אשת הרב)" ולבקשתו של הרה"ר לישראל (דאז), הרב בקשי דורון. יצוין כי פסק הדין ניתן עוד לפני שהחוק נכנס לתוקף וברי כי לו היה החוק בתוקפו, התוצאה המשפטית הייתה כנראה אחרת.

• **מכתבו של סגן היועץ המשפטי למשרד מיום 17.10.2002 מצ"ב ומסומן ט'.**

9.4. מאז חלפו כ- 14 שנים ונמצא כי לפחות בשנים האחרונות (מאז שנת 2012 ואילך) הרב כלל אינו מתגורר בדירתו בכפר סבא, וזאת בניגוד להצהרתו.

10. **פגיעה במתן שירותי הדת בכפר סבא** - היעדרותו של רב העיר, כב' הרב שלוש, ניכרת בתחומים שונים של שירותי הדת בעיר ובאירועים מרכזיים בעיר. יש בהיעדרות זו משום פגיעה במתן שירותי הדת בעיר. כך למשל:

10.1. **בתחום הכשרות** - על פי מידע שהגיע לידי המשרד מהרבנות הראשית לישראל עולה כי כב' הרב שלוש אינו מבקר כלל בבתי העסק בעיר כפר סבא ולמעשה פועל בניגוד עניינים באמצעות הרב דוד אמסלם.

• **מכתבו של מנהל היחידה הארצית לאכיפת חוק איסור הונאה בכשרות מיום 21.12.15 מצ"ב ומסומן י'.**

10.2. **מכירת חמץ** - אירוע שמנוהל בד"כ תחת חסותו של רב העיר. במקרה זה שמו של כב' הרב שלוש נעדר מהפרסום והאירוע התקיים ע"י המועצה הדתית ורבני השכונות בלבד.

• **מודעה בעיתון קול הכפר מיום 8.4.16 מצ"ב ומסומנת יא'.**

10.3. **היעדרות מאירועי דת בעיר** - רב העיר הינו דמות מרכזית באירועי דת ובאירועים רשמיים במקום כהונתו, בהיותו המנהיג הרוחני במקום. דא עקא, שכב' הרב שלוש ככל הנראה, אינו משתתף באירועים שונים מסוג זה. כך למשל: מדיווח בעיתון

המשרד לשירותי דת לשכה משפטית

המקומי ירוק בכפר מיום 1.4.2016 עולה כי, אפילו באירוע החשוב והמכובד שבו הגיע מרן הראשון לציון, הרב יצחק יוסף שליט"א להעביר שיעור תורה בכפר סבא, לא נכח רב העיר, כב' הרב שלוש.

• **כתבה מיום 1.4.16 בעיתון ירוק בכפר מצ"ב ומסומנת יב'.**

10.4. **היעדרות מהעיר בשבתות ובימים טובים, ובכלל זה בימים נוראים:** ראש השנה ויום הכיפורים- מועדים שבהם רב עיר מחויב לשהות במקום כהונתו בהיבט הציבורי ובהיבט התפקודי.

10.5. **אין מענה זמין לתושבי העיר ופרנסיה-** הרציונל לפיו רב עיר מחויב לגור במקום כהונתו נובע בין השאר מהיותו המנהיג הרוחני במקום וככזה הוא אמור להיות נגיש לתושבים, אמון על מתן שירותי הדת ומעורב בנעשה באופן שוטף. לנוכחותו של רב העיר באירועים בעיר יש גם חשיבות סמלית. מקום מגוריו המרוחק של כב' הרב שלוש, אינו מאפשר לו להיות בזמינות הנדרשת מרב עיר.

11. למעשה, מהמידע המצוי בידי המשרד, הרב מגיע למועצה הדתית בכפר סבא, בד"כ ברכב מטעם העירייה, פעם-פעמיים בשבוע למס' שעות בלבד רק על מנת לחתום על תעודות כשרות ונישואין ואז חוזר לביתו בירושלים.

12. למעלה מן הצורך יצוין כי, מבדיקה שנערכה זה מכבר במשרדנו נמצא כי כב' הרב שלוש מונה כרב העדה הספרדית כפר סבא ביום 9.4.59 (ולא כרב העיר) ולמעשה, לכאורה מעולם לא נבחר כרב עיר בהתאם לתקנות ולנורמות שהיו קיימות בעבר, מאחר שהחלטת הממשלה והמלצת שר הדתות דאז למנותו כרב עיר, אינן מהוות תחליף להליך הקבוע בדיון. בהינתן עובדה זו, הרי שלכאורה לפי טענה זו היה על הרב לסיים את כהונתו עם הגיעו לגיל הפרישה הקבוע בחוק, קרי: גיל 67, כפי שהדברים נוהגים ביחס לרבני שכונות. (וזאת מבלי להתייחס לעניין שכרו כרב עיר במשך כל כך הרבה שנים).

טיעוניו של עו"ד בן טובים:

13. עו"ד בן טובים בא כוחו של כב' הרב שלוש הגיב לטענות שהועלו בהזמנה לשימוע הן במסגרת חלופת המכתבים בינו לבין הלשכה המשפטית והן בפני הוועדה. להלן עיקרי טיעוניו:

13.1. **חסור סמכות-** לוועדה אין סמכות לדון בנושא ולהמליץ לשר מהסיבות הבאות:

13.1.1. **הרכב חסר-** מתוך 5 חברי הוועדה שמונו בידי השר, חסרים שני חברים, מנכ"ל המשרד לשירותי דת ומנכ"ל הרבנות הראשית לישראל. חסרונם משליך על סמכות הוועדה.

התייחסות הוועדה: מתוך 5 חברי הוועדה נכחו 3 חברים. הוועדה פעלה בסמכות, משמרבית חבריה נכחו בשימוע. יתירה מכך, החוק קובע כי בהיעדר קביעה פוזיטיבית של השר או מי שהוא הסמיכו לכך שהרב מתגורר במקום כהונתו הרי שהמינוי בטל מעצמו (void) כאמור לעיל. לפיכך, גם אם נימוק זה היה נכון, עדיין לא ניתן היה להיתלות בו בשביל לעכב את ההחלטה בהיעדר קביעה פוזיטיבית הפוכה.

המשרד לשירותי דת לשכה משפטית

13.1.2. **מעין מעשה בית דין** - במסגרת העתירה של הרב לבג"ץ (1656/01) הושגה הסכמה בשנת 2002, אשר קיבלה תוקף של פסק דין, לפיה הרב ימשיך לכהן כרב העיר כפר סבא, לאור נסיבות המקרה, ומאחר שאין שינוי נסיבות, הרי שהנושא כבר הוכרע ולא ניתן לדון בו שוב.

• העתק פסה"ד מצ"ב ומסומן יג'.

התייחסות הוועדה: הפשרה שנערכה בשנת 2002, לפני 14 שנים, ושקיבלה תוקף של פסק דין נעשתה בהתאם לנסיבות העניין דאז ועל בסיס דברי הרב כי הוא מתגורר בכפר סבא מס' ימים בשבוע, לרבות בסופי שבוע, תוך שהוא מציין כי בשל מחלת הרבנית (שתבדל"א) הוא נאלץ לחלק את זמנו בין ירושלים וכפר סבא. לדעת הוועדה, אין מדובר במעשה בית דין משהתברר כי חל שינוי מהותי בנסיבות, לאור הממצאים המעידים לכאורה כי הרב אינו מתגורר כלל בכפר סבא, אלא מגיע פעם-פעמיים בשבוע למס' שעות מועט. **יתרה מכך, הפשרה בעניינו של הרב נעשתה טרם פרסום חוק מגורי רבנים במקום כהונתם, כך שעם כניסתו לתוקף של חוק זה, המחייב את רבני הערים להתגורר במקום כהונתם וקובע בטלות מינויו של רב שאינו מקיים את החוק, גם המצב המשפטי השתנה מאז.**

13.2. אין יסוד לממצאים

מגורי הרב בכפר סבא - הרב מתגורר בדירתו בכפר סבא באחדים מימי השבוע. אין שינוי נסיבות מאז שנת 2002. אין בממצאים השונים בכדי לבסס את הטענה כי חל שינוי מאז 2002 לפיו הרב כלל אינו מתגורר בכפר סבא:

- ממצאי דוחות החקירה - אין בהם כדי להעיד באופן חד משמעי שהרב אינו מתגורר בכפר סבא, מאחר שמדובר בסך הכל ב- 8 ימים אקראיים, שבחלקם הרב היה חולה, שאין בהם להעיד על הכלל.

התייחסות הוועדה: דוחות החקירה מתייחסים ל- 8 ימים אקראיים אך יש בהם בכדי להעיד על הכלל, מאחר שהם מהווים ראייה נוספת לראיות האחרות בדבר מגוריו של הרב בירושלים ולא בכפר סבא, כפי שיפורט להלן.

יתרה מכך: מדובר במעקבים אקראיים במועדים שונים, בשבועות ובחודשים שונים ובשעות שונות ובכולם נצפה הרב בירושלים ולא במקום כהונתו בכפר סבא. יצוין כי לא הובאה גם כל ראיה המוכיחה היפוכו של דבר ותומכת בטענה שהרב מתגורר דרך קבע בכפר סבא. כאמור, החוק קובע שנטל ההוכחה מוטל על רב העיר לשכנע את השר כי הוא מתגורר במקום כהונתו.

- חשבונות חשמל - יש חשבונות חשמל עם צריכה קטנה קבועה בכל חודש. אין בכך כדי לשלול את המגורים במקום, למעשה זה מפריך את הטענה כי הרב אינו מתגורר במקום. הרב הוא צנוע.

התייחסות הוועדה: חשבונות החשמל מראים באופן חד משמעי כי לפחות מסוף שנת 2011 ואילך, ישנה בדירה צריכה ממוצעת של כ- 80 קוט"ש

המשרד לשירותי דת לשכה משפטית

לחודשיים. לדעת הוועדה מדובר בצריכה מזערית (יתכן ומדובר במכשיר חשמלי כמו מקרר) וברי כי אין מדובר בדירה שבה מתגוררים זוג אנשים: הרב ורעייתו. מכל מקום, גם אם היה מדובר בחשבונות חשמל גבוהים, זה עדיין לא היה מוכיח כי הרב מתגורר דרך קבע באותו בית, כיוון שניתן בנקל לדאוג לצריכה של חשמל גם בלי מגורים. לעומת זאת, במצב ההפוך, חשבון מינימלי מהווה ראיה לכך שאין מישהו המתגורר באותו בית.

- **חשבונות מים** – חשבונות המים מראים על צריכה, יש אגרת ביוב. בכל מקרה גם ההתייחסות לצריכת המים לא מהווה אינדיקטור לזה שהרב אינו מתגורר במקום. אין לי הסבר לטענה כי אין צריכה כלל. יתכן כי מתחת למינימום מסוים מפעל המים בכפר סבא לא מחייב.

התייחסות הוועדה: חשבונות המים מתחילת שנת 2012 מראים על צריכת מים פרטית ממוצעת של פחות מקוב מים בחודשיים. צריכה זו נמוכה באופן משמעותי מהתצרוכת הממוצעת לאדם, כאשר ישנם חודשים שאין כלל צריכה פרטית. לדעת הוועדה יש בכך ראיה לכאורה לכך שלא מתגוררים בדירה כלל. מכל מקום, גם אם היה מדובר בחשבונות מים גבוהים, זה עדיין לא היה מוכיח כי הרב מתגורר דרך קבע באותו בית, כיוון שניתן בנקל לדאוג לצריכה גבוהה של מים גם בלי מגורים. לעומת זאת, במצב ההפוך, חשבון מינימלי מהווה ראיה לכך שאין מישהו המתגורר באותו בית.

- **חשבון טלפון** – לא רלבנטי, מאחר ויש היום טלפון סלולרי.

התייחסות הוועדה: מבירור שנערך עולה כי ככל הידוע לרב אין כלל טלפון סלולרי. העובדה כי חשבון הטלפון כולל רק דמי שימוש קבועים ואין כלל דמי שימוש משתנים מעידה כי לא נעשה כלל שימוש בטלפון שבדירה לפחות משנת 2012 ואילך ולכאורה גם זו ראיה לכאורה לכך שלא מתגוררים בדירה.

- **דו"ח ביקורת** – לא בסמכות הוועדה. הדו"ח הוא מ-2013, בטרם קבלת אישורו של פרקליט המדינה ולכן אסור לוועדה להשתמש ולהסתמך על ממצאים קודמים לאישור הנ"ל. הממצא בעניין מגורי הרב הוא אגב אורחא, מבלי שנתבקשה תגובת הרב ולכן אינו יכול להתקבל.

התייחסות הוועדה: דו"ח הביקורת בדק את התנהלות המועצה הדתית כפר סבא בכללותה ותוך כדי הבדיקה עלתה גם סוגיית המגורים של הרב. ככלל, דו"ח סופי נערך לאחר קבלת התייחסות המועצה הדתית. הדו"ח מתבצע בהתאם לתכנית העבודה של אגף פיקוח ובקרה במשרד ואין שום קשר לדוחות החקירה שלגביהם היה צורך לקבל את אישור פרקליט המדינה.

הממצא בעניין מגורי הרב מהווה ראיה נוספת לטענה כי הרב לכאורה אינו מתגורר במקום כהונתו. מדובר בטענת חיזוק למכלול הטענות.

- **מגורי הרבנית** – לדברי הרב לפעמים הרבנית באה איתו, אבל בדרך כלל היא נמצאת בירושלים. מצבה פחות טוב ממה שהיה לפני 10 ו-15 שנה.

המשרד לשירותי דת לשכה משפטית

התייחסות הוועדה: על פי הממצאים השונים הרב אינו מתגורר בכפר סבא, כך שסביר להניח כי גם אשת הרב איננה מתגוררת בדירה בכפר סבא. יצוין כי גם אם מצבה של אשת הרב קשה, לשון החוק ברורה בעניין זה ולא ניתן לסטות מהוראת המחוקק. יתירה מכך, עובדה זו לא צריכה לפגוע בתושבי כפר סבא שזכאים ליהנות משירותי רב עיר שמתגורר בעיר.

ככלל, טוען עו"ד בן טובים, לא ניתן להסיק מכלל הממצאים כי הרב אינו מתגורר במקום כהונתו, "כאשר עומדת ממולה העדות הקוהרנטית והברורה של הרב שאין ויכוח לגבי יושרו ולגבי האמיתות של הדברים שלו כפי שהוא ביטא אותם בכתובים". טענה נוספת: לא בטוח שחשבונות אלו מבטאים את כל הצריכה והשימושים.

התייחסות הוועדה: לא זו בלבד שעדותו של הרב אינה עומדת בקנה אחד עם הממצאים האובייקטיביים שהוצגו בשימוע, אלא שהרב לא צירף ולא ביסס את עדותו בשום ראיה הסותרת אותם ומוכיחה את עדותו. משכך כאמור, לא ניתן לקבלה.

12.3 פגיעה בשירותי הדת בכפר סבא- הרב מתפקד תפקוד מלא כרב העיר כפר סבא ואין פגיעה בשירותי הדת בעיר. הרב מינה את הרב דוד אמסלם כמפקח בד"ץ על דעת הרבנות הראשית ולשביעות רצונה. הטענה בדבר העדר פיקוח העולה ממכתבו של מר רפי יוחאי הינה טענה טכנית של העדר פיקוח רשמי וזה לא נכון. יש פיקוח הן של הרב והן של הרב אמסלם. יש גם מכתב של כל גבאי בתי הכנסת ושל יו"ר ההסתדרות התומכים ברב ובפועלו. בכל מקרה הוועדה מנועה מלדון בנושא בשל חוסר סמכות.

*** העתק מכתב גבאי בתי הכנסת מצ"ב ומסומן יד'.**

*** העתק מכתב יו"ר ההסתדרות סניף כפר סבא מצ"ב ומסומן טו'.**

התייחסות הוועדה: לשון החוק ברורה בעניין זה ולא ניתן לסטות מהוראת המחוקק. גם אם מדובר ברב שמתפקד לעילא ומגיע לעבודה כל יום ממקום מגורים אחר (מה שמוטל בספק במקרה זה), עדיין לפי לשון החוק הוא לא יכול להמשיך ולכהן וכהונתו מתבטלת. מעבר ללשון החוק הברורה, חלק אינהרנטי מתפקידו של רב עיר הוא להתגורר בתחומי העיר ולהיות חלק מהקהילה, לרבות בשבתות וימים טובים. לטעמנו הרב אינו יכול לתפקד תפקוד מלא כאשר אינו נמצא במקום כהונתו, אלא מגיע מירושלים למס' שעות בלבד בשבוע וכלל אינו נמצא בסופי שבוע ובחגים. הרב אינו מקיים קבלת קהל לציבור הרחב, אינו נוכח במרבית האירועים החשובים בעיר, לרבות טקס מכירת החמץ, אינו מבקר בבתי העסק. יתרה מכך, הרב מפעיל את הרב אמסלם, אשר משמש כמפקח של בד"ץ פרטי וזאת בניגוד עניינים, כפי עולה ממכתבו של מנהל היחידה הארצית לאכיפת חוק איסור הונאה בכשרות ברבנות הראשית לישראל.

המשרד לשירותי דת לשכה משפטית

זאת ועוד, בישיבת המועצה מיום 7.9.15 עלה הנושא של החזר הוצאות רכב מחלקת נישואין, בשל הצורך לנסוע אל הרב לירושלים, על מנת להחתימו של תעודות נישואין.

למעלה מן הצורך יובהר כי רב עיר הינו במעמד של נבחר ולהסדרות אין כל מעמד בעניינו.

12.4 **הליך בחירת הרב ו/או תפקודו** - בכל מקרה סמכות הוועדה, כפי שהוגדרה בכתב המינוי, הינה לעסוק אך ורק בעניין מקום מגורי הרב ולא בעניין הליך בחירתו ו/או תפקודו כרב העיר. ככל שעולה טענה לעניין פגיעה בשירותי הדת בכפר סבא בשל היעדרותו ואי זמינותו של הרב, יש לנקוט בהליכים משמעתיים כנגד הרב בהתאם לדין החל עליו.

התייחסות הוועדה: הליך בחירת הרב הינו נדבך נוסף, לא עיקרי ואינו עומד בפני עצמו. יש בו כדי להעלות את הטענה כי ממילא אין לרב זכות קנויה להמשיך כהונתו ללא הגבלה.

לעומת זאת, הפגיעה בשירותי הדת, יש לה קשר ישיר לתפקוד הרב והתפקוד קשור קשר ישיר למקום מגוריו, שהרי ברי כי העובדה שהרב אינו מתגורר כלל במקום כהונתו ומגיע למס' שעות ספורות בלבד בשבוע מצביעה על מידת הנגישות אליו, מידת נוכחותו כדמות הרוחנית העליונה בקהילה, מידת הפניות שלו ומעורבותו בקהילה. משכך, לוועדה יש סמכות לדון בנושא תפקוד הרב.

14. לאחר השימוע ולאור טענות ב"כ הרב, נעשתה השלמת חקירה על מנת לבסס את הטענה שהרב אינו מתגורר במקום כהונתו. לצורך כך, התקיימו עוד 6 ימי מעקבים בימים שונים בביתו של הרב ברחוב רשי 78 בירושלים, ובנוסף תושאלו שני שכנים המתגוררים בבניין בכתובת מגוריו המדווחת של הרב בכפר סבא. להלן הממצאים שעלו בחקירה:

13.1 **מעקבים** - התקיימו בימים 3.1.17, 5.1.17, 9.1.17, 15.1.17, 19.1.17, 18.1.17 בכל הימים הללו בחמישה מששת הימים הללו נצפה הרב יוצא מביתו בשעות הבוקר, בדרכו לבית הכנסת בו הוא נוהג להתפלל. משמעות הדבר היא כי בימים אלו לן הרב בביתו בירושלים. מברור שנערך עולה כי ביום ה- 9.1.17 בו לא נצפה הרב יוצא מביתו, הוא גם לא היה במועצה הדתית בכפר סבא.

13.2 **תשאול שכנים** - מבדיקה שנערכה עם שני שכנים המתגוררים ברח' ויצמן 163 בכפר סבא, כתובת המגורים המדווחת של הרב ומכירים את הרב עולה כי שניהם מסרו כי הרב אינו מתגורר במקום, אלא בירושלים וכי הדירה סגורה.

*** דוח החקירה מיום 25.1.2017 מצ"ב ומסומנים טז'.**

15. בנוסף, התקבל מכתב מהיועץ המשפטי של המועצה הדתית כפר סבא, עו"ד אשר דל, המאשש את הטענות כי הרב מתגורר בירושלים ומגיע כפעם פעמיים לכפר סבא.

*** מכתבו של עו"ד דל מיום 21.11.16 מצ"ב ומסומן יז'.**

המשרד לשירותי דת לשכה משפטית

מסקנות:

15. בחינת הממצאים בידי ועדת השימוע בעניינו של הרב מעלה כי, הרב לא עמד בנטל ההוכחה להפרכת הממצאים שעלו בשימוע. לא נמצאו ראיות בדבר התקיימותם של שני התנאים המצטברים לעניין "מקום מגורים קבוע" כהגדרתם בחוק. נהפוך הוא, הממצאים מראים כי הרב כלל אינו מתגורר בכפר סבא לפחות מסוף שנת 2011 ואילך.

• דו"ח מסקנות ועדת השימוע מיום 6.2.17 מצ"ב ומסומן יח'.

זאת ועוד, לא הובאו ראיות מספקות שיש בהן בכדי לסתור את הטענה בדבר הפגיעה בשירותי הדת והבעייתיות לגבי תפקודו של הרב. לא נמסר על שעות קבלת קהל שהרב מקיים, על השתתפותו באירועים חשובים בעיר, על מעורבותו בנושא הכשרות. נהפוך הוא, בא כוחו של הרב טען כי הרב הפקיד את כל נושא הכשרות בידי הרב אמסלם וזאת כאמור תוך ניגוד עניינים ובהתנגדות של הרבנות הראשית.

רק לאחרונה הגיעה לידינו תלונה מבעל עסק בכפר סבא המתלונן על "מרדף אחר תעודות כשרות" מחמת חוסר הזמן של הרב.

כמו כן, התברר כי לאחרונה נשלח אדם בשם אריאל יוסף והחל לנהל את ענייני הכשרות בכפר סבא, ללא כל אישור והסמכה. טענתו היא כי נשלח ע"י הרב שלוש וכי הוא משמש כעוזרו. מכתבים שנשלחו אליו ואל הרב להפסיק לאלתר את פעילותו נותרו ללא מענה, בטענה כי הוא מונה בידי הרב לשמש כעוזרו ונשמע להוראותיו בלבד.

• העתק תלונה מיום 27.12.16 מצ"ב ומסומן יט'.

• העתק מכתביו של מר עמיחי פילבר מיום 15.1.17 מצ"ב ומסומנים כ'1, כ'2.

סיכומם של דברים – לא הוכח כי הרב מתגורר דרך קבע במקום כהונתו בכפר סבא, ואף הוכח היפוכו של דבר – שהרב לא מתגורר במקום כהונתו. משכך ובהתאם לדין, לא נותר אלא לקבוע כי מינויו של כב' הרב שלוש שליט"א, כרב העיר כפר סבא בטל מעצמו

(void).

ישראל פת, יועמ"ש
יו"ר הועדה

העתק:

כב' הרבנים הראשיים לישראל שליט"א

מר ארז קמיניץ, עו"ד, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי?)

מר הראל גולדברג, עו"ד, יועמ"ש לרבנות הראשית לישראל

מר איגי פז, עו"ד, יועץ וחקיקה, משרד המשפטים

חברי ועדת השימוע